

La cimera de Bali ha actualitzat els compromisos de Kyoto.

1. CANVI CLIMÀTIC

L'11 de desembre de 1997 se signava el protocol de Kyoto, el primer full de ruta per lluitar contra el canvi climàtic. Deu anys després, la Cimera de Bali havia d'actualitzar el camí a seguir a partir del 2013 amb el màxim consens possible. Finalment, de l'illa d'Indonèsia en va sortir un acord de mínims que estableix que els estats industrialitzats "transferiran tecnologia als emergents per a ajudar-los a lluitar contra l'escalfament global". I que els països subdesenvolupats es comprometen a "dur a terme mesures per a reduir els seus nivells de diòxid de carboni d'una forma que siguin controlables i verificables". Els Estats Units s'hi han sumat, però això no vol dir que la lluita contra el canvi climàtic es fomenti dins de les seves fronteres.

El 2008, el Japó organitzarà una cimera amb 25 països sobre canvi climàtic, durant la reunió del G-8, aprofitant que té la presidència de torn d'aquest organisme. El govern nipó creu necessari "tenir un paper de lideratge per impulsar un esforç internacional per fer front a l'escalfament global", tot i que és conscient de les posicions força allunyades d'alguns membres del G-8.

L'any 2009, després de les eleccions nord-americanes, es farà a Copenhaguen una cimera que decidirà quines mesures substituiran el protocol de Kyoto, al qual s'ha sumat Austràlia, que expira el 31 de desembre de 2012.

2. ELS ECOSISTEMES

Diversos estudis han evidenciat que els ecosistemes animals i vegetals tenen una capacitat limitada d'adaptació a les condicions produïdes pel canvi climàtic. Alguns fins i tot pateixen danys irreparables que en comporten la desaparició. Amb l'increment de les

La salut del planeta marca l'agenda del món

El curs mediambiental acabava a Bali amb un acord de mínims in extremis sobre la lluita mundial contra el canvi climàtic. A casa nostra, el 2008 el començarem amb el mateix guió: CO₂, recursos energètics i sequera.

temperatures, és possible que algunes espècies vegetals es vegin obligades a migrar a àrees més favorables, a una velocitat superior a la seva velocitat màxima de migració. Aquesta circumstància comportaria degradacions i canvis en la composició de les espècies, i en una fase més avançada, la degradació dels hàbitats naturals de la fauna, fenomen que podria anar acompanyat d'una presència més accentuada d'espècies paràsits.

A la vegada, ja hi ha nombroses

L'acció humana sobre els ecosistemes és una de les causes principals de contaminació.

espècies que es troben debilitades per l'acció humana, causant de bona part de la contaminació planetària. Si bé és cert que una major concentració de CO₂ podria beneficiar determinades

espècies vegetals, l'efecte net sobre la productivitat dels ecosistemes estaria limitat per altres factors. Els ecosistemes més afectats ja són els litorals i aquells que estan situats en latituds més altes.

3. RESTRICCIONS D'AIGUA

A Catalunya les reserves dels embas-

L'aigua i la gestió dels recursos hídrics tornaran a estar al centre del debat.

saments es troben per sota del 29 % de la seva capacitat. Les conques del Llobregat i del Ter, les més afectades per l'escassetat d'aigua, abasteixen el 75 % de la població i bona part del teixit industrial. El govern català té a punt un paquet de mesures per si la pluja no és suficient, i els municipis tenen protocols d'actuació en cas de restriccions en el consum domèstic i industrial. Tot i l'alarma que s'ha generat, el govern sosté que el subministrament d'aigua de boca, és a dir, la de consum domèstic, està garantit pràcticament en un cent per cent fins després de la tardor, gràcies a l'aigua i la neu caigudes darrerament. En tot cas, les dessaladores es presenten com una solució gairebé màgica per als propers anys.

Pel que fa a les Illes Balears, no es preveuen restriccions, ja que els aqüífers es troben a nivells superiors que en anys anteriors i les pluges han estat força abundants. A banda, les dessaladores de les Illes asseguren el subministrament amb tota comoditat.

El País Valencià es veurà afectat per una ordre ministerial d'estalvi d'aigua de regadius, que farà que a Castelló s'hagi de negociar amb els regants que cedeixin aigua de més qualitat per al consum humà. El Sindicat de Regs de Castelló ha advertit que, amb la sequera que es pateix, "no consentirà que es deixi el regadiu sec", tot i que entén que el consum humà és prioritari.

4. RECURSOS ENERGÈTICS

El Dia mundial del medi ambient 2008, el 5 de juny, se centrarà en les solucions i oportunitats per als països i les companyies per eliminar l'ús del carbó en les seves economies i estils de vida. Es promourà la inclusió d'una major eficiència energètica als edificis i als aparells elèctrics, des de bombetes de baix consum fins a un canvi cap a formes més netes i renovables de generació d'electricitat i sistemes de transport. També s'emfasitzarà el paper que juguen els boscos en la lluita contra l'augment dels gasos d'efecte hivernacle. Es calcula que el 20 % de les emissions de CO2 són causades per la deforestació.

Nova Zelanda, on la silvicultura és

L'ús del carbó centrarà el Dia Internacional del medi ambient del 2008.

una indústria important i la conservació dels boscos és una prioritat, serà l'amfitriona dels actes commemoratius del Dia mundial. De fet, Nova Zelanda ha estat un dels primers països a iniciar una transició cap a una economia de baix consum de carbó.

A la UE continuarà el debat sobre l'ús de l'energia nuclear, que les institucions presenten com l'energia que permet abastir les necessitats planetàries alhora que emet menys CO2. En canvi, els grups ecologistes lluiten

aferrissadament contra aquesta energia denunciant-ne el perill per a la salut i l'alta contaminació. Defensen que només amb les energies renovables aviat es podria abastir el sistema energètic mundial.

5. ELS INCENDIS

Els darrers anys han estat els més càlids de la història. De mitjana, hi ha hagut uns 50.565 incendis forestals anuals al territori europeu, que han causat pèrdues humanes i danys al medi ambient. Marcada pels canvis climàtics i per l'escalfament global, Europa encara no ha trobat una solució comuna per fer front al problema. Per la seva ubicació geogràfica i les altes temperatures a l'estiu, països com l'estat espanyol, Portugal, Itàlia, França i Grècia són els estats de la Unió Europea amb un índex més alt de risc d'incendis forestals, i són els països on es registren les principals pèrdues pel que fa a superfície forestal cremada. El 2005, en el conjunt d'aquests cinc estats, es van cremar un total de 589.559 hectàrees. El nombre d'incendis va superar la mitjana dels anys anteriors: 73.325 sinistres als mesos d'estiu.

Però les altes temperatures no són l'única causa dels incendis forestals

El nombre d'incendis forestals augmenta any rere any sense aturador.

a Europa. La sequera persistent que s'ha viscut durant els últims anys amb el descens dels índexs de precipitació; la gestió ineficaç dels boscos a causa d'una política deficient d'ordenació del territori; la plantació de poques varietats d'arbres, i, sobretot, la desertització de les zones rurals, conseqüència de l'abandonament de les terres, contribueixen a la situació de risc d'incendi a Europa. Segons dades de la Convenció de les Nacions Unides per a la Lluita contra la Desertització

(UNCCD), l'any 2003 un 31 % del territori espanyol i un 18 % de l'Itàlia es trobaven en una situació de vulnerabilitat extrema davant l'amenaça de la desertització.

Per al 2008, les previsions de clima no ofereixen indicis de canvi respecte a les condicions de l'any passat, de manera que caldrà mantenir la guàrdia en tot moment.

6. LES TEMPERATURES

Durant els darrers cent anys, a l'estat espanyol s'ha registrat un escalfament

El desglaç progressiu de l'Antàrtida evidencia l'escalfament del planeta.

superior a la mitjana europea (0,95 °C), alhora que el Panell Intergovernamental de Canvi Climàtic de l'ONU, l'IPCC, preveu un augment de la temperatura d'entre 1,4 i 5,8 °C durant el període 1999-2100.

L'expansió tèrmica de l'aigua a causa de l'augment de temperatura i el desglaç dels pols i de les glaceres de muntanya farà inevitable un augment del nivell del mar. L'IPCC apunta un creixement del nivell del mar d'entre 9 i 88 centímetres, que afectaria especialment la costa mediterrània, sobretot Catalunya i les Illes Balears durant el segle XXI.

Pel que fa a les precipitacions, caldria esperar un canvi de règim de distribució, que tindria com a conseqüència un enduriment de les sequeres, amb especial impacte al sud d'Europa. A més, l'IPCC adverteix de la major freqüència i intensitat de fenòmens meteorològics extrems. Encara que cap cicló ni cap pluja torrencial es poden atribuir directament al canvi climàtic, sí que vinculen el fet que siguin més freqüents o més violents a causa de l'escalfament global.

Gemma Aguilera